

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΒΙΩΜΑΤΑ, ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ, ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Το δύσκολο άθλημα της φιλίας

Το παρακάτω διασκευασμένο κείμενο δημοσιεύθηκε στο www.tovima.gr στις 18 Ιουλίου 2020. Υπογράφεται από τον Αλέξη Σταμάτη και αναφέρεται στη φιλία την εποχή του διαδικτύου.

Ο Μαρσέλ Προύστ¹ έλεγε πως δεν υπάρχει τίποτα πιο τρυφερό από την αλληλογραφία φίλων που δεν επιδιώκουν να συναντηθούν. Αν ζούσε φυσικά στην εποχή των σόσιαλ μίντια², ίσως να ισχυριζόταν το ακριβώς αντίθετο.

Η φιλία την εποχή του Διαδικτύου δεν έχει καμία σχέση με αυτό που εννοούσαμε παλιά. Ο ενσώματος εαυτός αντικαθίσταται από τον ψηφιακό, ο οποίος είναι μια κατασκευή, μια σκηνοθετημένη επιλογή του τι θέλουμε κάθε φορά να προβάλλουμε. Τι φιλίες μπορεί να συνάψει αυτός ο ψηφιακός εαυτός; Κι ακόμη σε περιόδους «σοσιαλμιντιακής» κρίσης, μακροχρόνιες φιλίες (ηλεκτρονικές ή μη) μπορεί να διαταραχτούν για ένα αιμοβόρο post³ ή ένα «λάθος» like⁴. Αυτά ακούγονται κωμικοτραγικά, αλλά είναι η θλιβερή πραγματικότητα που ανέτρεψε την έννοια της φιλίας.[...]

Δεν είναι τυχαίο ότι όσο μεγαλώνουμε μένουμε με δυο-τρία άτομα που θεωρούμε ουσιαστικά φίλους μας. Συνήθως είναι με άτομα που έχουμε γνωρίσει στην εφηβική ή μετεφηβική ηλικία και για κάποιον λόγο, ο οποίος ίσως να είναι η ανάμνηση της καθαρότητας του αισθήματος, έχουν παραμείνει στη ζωή μας.

Ζούμε λοιπόν στην εποχή της αντανάκλαστικής φιλίας, όπου η έννοια παραποιείται. Σχεδόν γνωστοί, ακόλουθοι, προσθήκες «φίλων» και «φίλοι» «φίλων» προσμετρώνται στους «φίλους» που δεν είναι φίλοι, αφού ούτε την πραγματική τους εικόνα έχουμε. Σαν παιχνίδι προφίλ που σε καλεί να μαντέψεις ποιος είναι ο εκάστοτε «φίλος» και βέβαια είναι αυτός που νομίζεις ότι θέλει να είναι. Ζούμε στην εποχή των γνωριμιών. Της αμοιβαιότητας, της ανταλλαγής. Της φιλίας του Διαδικτύου.

Επιστρέφοντας στο πόσο δύσκολο και απαιτητικό είναι το αίσθημα της φιλίας είναι γεγονός ότι οι αληθινές φιλίες χαρακτηρίζονται από μια σταθερή δοκιμασία. Η σχέση, για να είναι

1 Μαρσέλ Προύστ : Γάλλος συγγραφέας, δοκιμογράφος και κριτικός

2 μέσα κοινωνικής δικτύωσης

3 ανάρτηση

4 θετικό σχόλιο

νοηματοδοτημένη⁵, θα δοκιμαστεί. Θα δοκιμαστεί στη σιωπή, θα ακονιστεί στη διαφωνία, θα σφυρηλατηθεί⁶ στη διεκδίκηση. Θα βιωθεί στη βιωμένη πνευματικότητα και την προσωπική αναζήτηση, στο άνοιγμα της ψυχής. Η επικράτησή της έναντι όλων των δοκιμασιών θα είναι και η τελική σφραγίδα της.

A3. Με αφορμή το παραπάνω κείμενο που διαβάσατε στην τάξη σου αποφασίζεις να δημοσιεύσεις ένα άρθρο 200-250 λέξεων στην εφημερίδα του σχολείου σου. Στο κείμενό σου αξιοποιώντας και τα προσωπικά σου βιώματα να εκθέσεις τεκμηριωμένα τη γνώμη σου σχετικά με το αν στην εποχή μας δοκιμάζονται ή όχι οι φιλικές σχέσεις μεταξύ των εφήβων.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΜΑΡΙΑ ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ (1902-1930)

Στη φίλη μου

Το ποίημα ανήκει στη Μαρία Πολυδούρη από τη συλλογή «Ανέκδοτα Ποιήματα», 1918 - 1920.

Όλα τα άνθη τ' αγαπώ
μεθώ στο άρωμά των

το βλέμμα να βυθίζεται
ποθώ στα χρώματά των.

Υπάρχει όμως εν λεπτόν⁷
πολύ ευώδες άνθος

που δεν μαραίνεται ποτέ
και τ' αγαπώ με πάθος.

Αυτό δεν θάλλει⁸ στους αγρούς
στους κήπους δεν υπάρχει

⁵ να έχει νόημα

⁶ διαμορφωθεί

⁷ ένα λεπτό

⁸ ανθίζει

και τα αβρά⁹ του πέταλα
ο ήλιος δεν θάλπει¹⁰.

Έδαφος έχει δι' αυτό η τρυφερή καρδιά
με θέρμην απaráμιλλον¹¹ και λέγεται Φιλία!

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ποια είναι η άποψη του ποιητικού υποκειμένου για τη φιλία; Σε ποια σημεία συμφωνείς ή διαφωνείς με αυτή την άποψη;

ή

2. Να γράψεις ένα γράμμα στον/στη φίλο/η σου στο οποίο θα εκφράζεις τις σκέψεις και τα συναισθήματά σου για τη φιλία σας αξιοποιώντας στοιχεία του ποιήματος.

Μονάδες 25

⁹ απαλά, τρυφερά

¹⁰ ζεσταίνει

¹¹ ασύγκριτη, ασυναγώνιστη